

Kwartaalbericht

Vlaamse arbeidsmarkt

September 2022

In dit kwartaalbericht nemen we opnieuw poolshoogte van de recentste stand van zaken van de Vlaamse arbeidsmarkt op vlak van werkzaamheid en werkloosheid, tewerkstelling en sectoren, en vacatures en krapte. Dit kwartaalbericht maakt duidelijk dat de Vlaamse arbeidsmarkt op een aantal indicatoren sterker scoort dan voor de start van de COVID-19-pandemie. In het tweede kwartaal van 2022 tikte het trendniveau van de werkzaamheidsgraad af op een nieuw record-niveau. Ook de trendindex van het aantal werkzoekenden zonder werk gekend bij VDAB, stond nog nooit zo laag, terwijl hun uitstroom naar werk opnieuw het niveau van 2019 weet te evenaren. Drie kanttekeningen verschijnen bij dit positieve verhaal op basis van het huidig cijferoverzicht. Hoewel de loontrekkende tewerkstelling nog steeds verder toeneemt in vergelijking met een jaar eerder, constateren we tussen het tweede en eerste kwartaal toch een lichte daling. Op vlak van ontvangen vacatures tekent zich een eerste vertraging op, ook al blijft er nog steeds sprake van een absolute hoogconjunctuur anno augustus. De hoogconjunctuur in de vacaturemarkt die zich ook uit bij het aantal openstaande vacatures, in combinatie met de recordlaagte in het aantal werkzoekenden zonder werk, blijft voor een erg nijpende arbeidsmarktcraptes zorgen.

Terwijl bijna alle lichten op de Vlaamse Arbeidsmarkt op groen lijken te staan, tekenen een aantal conjuncturele indicatoren heel wat minder rooskleurig. Zo daalde het ondernemersvertrouwen in september reeds voor de 7de maand op rij, terwijl ook het vertrouwen van de Vlaamse consumenten in deze maand een enorme dreun te verwerken kreeg. Voor beide indicatoren is het van de zomer van 2020, in volle COVID-19-pandemie, geleden dat dergelijke rode cijfers zich aftekenden. Daarnaast vertoont de uitzendarbeid de eerste tekenen van een vertragende economie, met een duidelijke neerwaartse trend in het begin van dit jaar die sindsdien geen teken van herstel laat zien. Met een verwachte economische krimp voor het 3de kwartaal van 2022 en de aanslepende energiecrisis ten gevolge van het Russisch militair offensief in Oekraïne, is het dus de vraag hoe lang alle lichten nog groen zullen kleuren.

Werkzaamheid & werkloosheid

Zowel voor België als voor het Vlaamse Gewest zien we voor het tweede kwartaal van 2022 een verdere toename van het **trendniveau van de werkzaamheidsgraad**. Met een werkzaamheidsgraad van respectievelijk 71,6% en 76,2% wordt niet enkel een verdere groei op zowel kwartaalbasis (+0,2 ppt en +0,3 ppt), als op jaarbasis (beide +1,7 ppt) neergezet, maar wordt ook het niveau van het tweede kwartaal van 2019 ruimschoots overschreden (+1,3 ppt en +1,2 ppt). Voor beide kunnen we dus nieuwe recordhoogtes noteren. Het gemiddelde groeitempo voor de EU-27 ligt weliswaar nog iets hoger: sinds het tweede kwartaal van 2019 nam de werkzaamheidsgraad toe van 72,7% tot 74,2% (+1,5 ppt). Binnen België is het evenwel het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat de grootste groei optekent: ten opzichte van drie jaar

eerder gaat de werkzaamheidsgraad hier met 2,6 ppt omhoog. De kloof met het Vlaams Gewest blijft echter bijzonder diep (-12,1 ppt).

Wanneer we verder uitsplitsen naar kenmerken, merken we een positieve jaargroei op bij bijna alle groepen. Een uitzondering zijn de kortgeschoolden, met een achteruitgang van -0,4 ppt ten opzichte van een jaar eerder en -0,1 ppt ten opzichte van het vorig kwartaal. Hiermee zit deze groep ook nog steeds ver onder zijn niveau van drie jaar geleden (-1,8 ppt). De werkzaamheidskloof op vlak van opleidingsniveau werd sinds de COVID-19-crisis enkel uitgediept, zonder dat een duidelijke herstelbeweging zich inzet.

Enkel de 20- tot 24-jarigen zitten nog verder van hun precrisisniveau verwijderd (-2,6 ppt). Deze groep vertoont echter wel een duidelijke inhaalbeweging, met een

kwartaalgroei van +0,9 ppt en een jaargroei van +2,8 ppt. De werkzaamheidsgraad van personen met een migratieachtergrond heeft eveneens zijn precrisisniveau nog niet bereikt (-0,7 ppt), maar ook hier stellen we een uitgesproken positieve kwartaal- en jaargroei (+1,1 ppt en +3,5 ppt) vast. Het zijn echter de 55-plussers (+4,7 ppt) en vrouwen (+1,9 ppt) die er het sterkst op vooruit gaan in vergelijking met het tweede kwartaal van 2019. Ook in het laatste kwartaal zetten zij hun groei duchtig voort (respectievelijk +0,4 ppt en +0,3 ppt op kwartaalbasis).

Het **trendniveau van de werkloosheidsgraad** trekt eveneens de positieve lijn door. In vergelijking met vorig kwartaal daalt de Belgische werkloosheidsgraad met -0,1 ppt tot 5,9%. Deze daling wordt weliswaar volledig in het Vlaamse Gewest gerealiseerd (-0,2 ppt), waar de werkloosheidsgraad met 3,3% zelfs onder het niveau van 3 jaar eerder duikt. In het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bleef de werkloosheidsgraad op kwartaalbasis stabiel. Ten opzichte van een jaar eerder kan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wel positieve cijfers voorleggen. Met een jaargroei van -1,3 ppt nam de werkloosheid iets sterker af dan in Vlaanderen (-0,7 ppt) en Wallonië (+0,2 ppt).

Opnieuw is het de jongste leeftijdscategorie (hier: 15- tot 24-jarigen) die het verst verwijderd is van hun precrisisniveau (+0,7 ppt). Ook op vlak van werkloosheid vindt er echter een duidelijke kentering plaats bij deze groep: zowel op kwartaalbasis (-1,3 ppt) als op jaarbasis (-3,0 ppt) tonen ze een sterke daling. Andere sterke dalers op jaarbasis zijn de personen met een migratieachtergrond (-1,6 ppt) en personen met een arbeidshandicap (-1,0 ppt). Deze laatste groep weet daarmee zijn werkloosheidsgraad zelfs te verlagen ten opzichte van drie jaar eerder (-0,4 ppt), al is er wel een lichte terugval ten opzichte van het eerste kwartaal van 2022 (+0,3 ppt).

Net als bij het trendniveau van de werkloosheidsgraad, wordt bij de evolutie van het **aantal werkzoekenden zonder werk** (wzw) de draad van het vorige kwartaalbericht verder doorgetrokken. De trendindex daalt verder tot 82,9, het laagste punt dat we ooit konden registreren. In absolute aantallen zien we weliswaar een lichte toename in de maanden juli en augustus van dit jaar, maar dit betreffen voornamelijk seizoenseffecten. Op jaarbasis treedt

in deze maanden nog steeds een verdere krimp met respectievelijk -7,1% en -5,4% op. Aangezien het ene na het andere laagterecord wordt doorbroken, is het niet verwonderlijk dat ook het afnametempo van het aantal wzw in vaart afneemt. Ook in september ligt de jaargroei opnieuw iets lager, desalniettemin zet de dalende trend zich verder (-4,6% op jaarbasis). Positief is dat we andermaal een duidelijke daling bij het aantal wzw die niet inzetbaar zijn op lange termijn kunnen waarnemen. Met een aantal van 20 744 krimpt deze groep naar zijn laagste niveau sinds maart 2020, wat desalniettemin nog steeds 81,1% (+9 288) hoger is dan in september 2017.

Wanneer we inzoomen op de evolutie over de afgelopen 12 maanden, dan zijn het vooral de min-25-jarigen (-16,5%) en wzw die tussen 1 en 2 jaar werkloos zijn (-21,2%) die een bovengemiddelde afname kennen. Wie reeds langer dan twee jaar werkloos is (-3,8%), personen met een migratieachtergrond (-7,7%), personen met een arbeidsbeperking (-9,0%) en 55-plussers (-9,4%) daalden dan weer minder snel.

Over de laatste 12 maanden bedroeg de **uitstroom naar werk** gemiddeld 9,3%. Zowat één op de 10 van de volledige groep van werkzoekenden zonder werk vindt met andere woorden zijn weg terug naar werk. In de eerste 6 maanden van dit jaar bleven de uitstroompersentages nog steeds gemiddeld -0,7 ppt onder het niveau van 2019. In de tweede helft van dit jaar lijkt dit verschil echter te verkleinen, met een kleinere kloof in juli (-0,4 ppt) en bijna geen verschil meer in augustus (-0,1 ppt). De grootste vooruitgang werd het afgelopen jaar geboekt bij personen met een migratieachtergrond (+0,8 ppt), personen die minder dan één jaar werkloos zijn (+0,8 ppt) en kortgeschoolden (+0,6 ppt).

Naar de cijfers: Werkzaamheid & Werkloosheid >

Tewerkstelling & sectoren

Tussen het eerste en het tweede kwartaal van 2022 was er een lichte daling van de Vlaamse **loontrekkende tewerkstelling** met zo'n 2050 personen (-0,1%). De jaar-op-jaar vergelijking met het tweede kwartaal van 2021 toont evenwel een stijging met zo'n 32 750 personen (+1,3%). Door een verminderd gebruik van het stelsel van de

tijdelijke werkloosheid nam de tewerkstelling uitgedrukt in voltijdsequivalenten veel sterker toe. Op jaarbasis was er een stijging met 76 650 VTE (+3,8%).

De administratieve tewerkstellingscijfers op sectorniveau lopen een kwartaal achter op de algemene tewerkstellingscijfers van hierboven. Bekijken we sectorevoluties uitgedrukt in koppen, dan observeren we voor de secundaire sector (industrie, bouw en energie) een stijging van de loontrekkende tewerkstelling met +1,0% in het eerste kwartaal van 2022 ten opzichte van het eerste kwartaal van 2021. In de tertiaire (commerciële diensten) en de quartaire (publieke diensten) sector gaat het om een tewerkstellingsgroei van respectievelijk +3,0% en +1,2%.

De sterk door de COVID-19-pandemie getroffen sector horeca en toerisme heeft de grootste procentuele jaar-op-jaar stijging van de tewerkstelling in het eerste kwartaal van 2022, met een toename van maar liefst +19,2%. Dat heeft vooral te maken met het zeer lage startniveau in het eerste kwartaal van 2021, toen de tewerkstelling er een dieptepunt bereikte omwille van de tweede coronagolf. Ten opzichte van het precoronaniveau gaat het nog wel steeds om een daling van zo'n -6,6%. Een andere zwaar getroffen sector, die van cultuur en recreatie, nemen we niet op in onze analyse, aangezien we ons, zoals steeds, beperken tot de sectoren met meer dan 20 000 werknemers in het Vlaams Gewest.

Na de horeca en toerisme is de informaticasector de sterkst groeiende subsector (+7,4%). Daarna volgen logistiek (+6,3%), de metaalindustrie (+5,3%), consultancy (+4,4%), vervaardiging van (elektrische) apparaten (+3,3%) en de uitzendsector (+3,2%).

De sectoren met de grootste jaar-op-jaar daling van de tewerkstelling in het eerste kwartaal van 2022 zijn het garagewezen (-1,5%), de financiële sector (-1,0%) en de vervaardiging van transportmiddelen (-0,9%). Ook bij de maatschappelijke diensten en de openbare besturen zien we een daling, met respectievelijk -0,7% en -0,3%.

In twee andere belangrijke publieke dienstensectoren, het onderwijs (+1,8%) en de gezondheidszorg (+1,8%), was er wel nog een toename van de tewerkstelling.

Naar de cijfers: Terwerkstelling & sectoren >

Vacaturemarkt & krapte

Nadat het aantal **ontvangen vacatures** in juli voor de eerste keer sinds februari 2021 een negatieve jaargroei bereikte (-3,5%) en de maanden ervoor ook heel wat minder hoge groeipercentages geregistreerd werden, leek er voor de eerste keer in lange tijd sprake van een mogelijke trendbreuk na de periode van ongebreidelde vacaturegroei. Ook de maand augustus (31 765 vacatures) sluit af met een negatieve jaargroei: -5,3% ten opzichte van dezelfde maand een jaar voordien. Toch moeten we voorzichtig blijven met sterke conclusies aangezien het aantal ontvangen vacatures nog steeds groeit ten opzichte van vroegere jaren, bijvoorbeeld ten opzichte van augustus 2020 (+70,8%) en augustus 2019 (+38,1%). Er zijn ook 4502 extra vacatures in vergelijking met een maand eerder. Bovendien is het de op één na beste augustus maand sinds het begin van de meting in 2007. De hoogconjunctuur in het Vlaamse vacaturelandschap zet zich voorlopig dus nog voort.

De vacatures die geen ervaring vereisen (+40,5%) kennen in augustus de sterkste jaargroei van het aantal ontvangen vacatures op basis van het voortschrijdend gemiddelde over twaalf maanden. Daarnaast is er ook veel vraag naar jobs die enige ervaring vereisen (+32,5%), jobs met een vast contract (+33,5%) en kortgeschoolde jobs (+33,1%). Binnen de tien grootste sectoren kent de sector van de zakelijke dienstverlening (+75,5%) de grootste toename van het aantal ontvangen vacatures, gevolgd door 'transport, logistiek en post' (+44,7%) en de 'groot- en kleinhandel' (+30,4%). De sector van de uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling heeft echter een groei die maar net positief blijft (+1,6%). Dit is een relatief groot verschil met de eerste maanden van 2022 toen deze sector nog groeipercentages noteerde van rond de 50 procent. Dit zien we ook terug in de Federgon-index, die in het begin van dit jaar (zeker de eerste vijf maanden) een duidelijke neerwaartse trend vertoonde en sindsdien nog geen teken van herstel laat optekenen. In het algemeen liggen de groeipercentages voor alle tien de sectoren lager in vergelijking met het begin van het jaar.

Op vlak van **openstaande vacatures** wordt de trend van de afgelopen maanden verder gezet: de vacaturegroei op jaarbasis blijft positief (+24,3%), maar vertraagt wel voor de achtste maand op rij. Met 82 620 openstaande vacatures in augustus zijn dat er 16 144 meer dan dezelfde

periode vorig jaar. Ten opzichte van de vorige maanden ligt het aantal vacatures lager in augustus, maar in mei (84 604), juni (87 130) en juli (85 253) 2022 werden wel recordniveaus geregistreerd. De **spanningsratio** blijft voor de derde maand op rij hangen op 1,8. In mei 2022 ging de ratio voor de eerste keer onder 2. Sindsdien zijn er minder dan twee werkzoekenden zonder werk in bemiddeling voor elke vacature die openstaat. De Vlaamse arbeidsmarkt blijft erg krap. Een conclusie die ondertussen al verschillende kwartaalberichten meegaat. Het is uitkijken in de toekomstige berichten welke impact de sterker wordende economische alarmbellen zullen hebben op deze indicator en de andere indicatoren die we monitoren.

[Naar de cijfers: Vacatures & krapte >](#)

Ruben De Smet

Ines Penders

Boie Neefs

Sarah Vansteenkiste

Steunpunt Werk